

IVANCSÓ BAZIL

A hajózókért, utazókért...

Gondolatok egy hajószerecsétlenség kapcsán

Az egész országot sokkolta a május 29-i budapesti hajótragédia, melynek során egy dél-koreai turistákat szállító sétahajó a nekiütő szalldahajó miatt a Margit-sziget déli csücskénél a Dunába borult, és szinte pillanatok alatt elsüllyedt. Több mint hetven éve nem volt ilyen sok áldozattal járó szerencsétlenség Magyarországon.

Ám a mai átlagember többnyire már csak arra kapja fel a fejét, ha hajóval vagy repülővel történik szerencsétlenség – mivel a médiában is ezeknek van hírértéke. Ettől még a közutakon autóval is naponta halnak meg emberek a nagyvilágban. Ha kicsi országunkban nem is naponta szednek halálos áldozatokat az autós belesetek, sajnos sérüléssel járók hetente többször is történnek. Ezekre sokan csak legyintenek, mert megszokottá váltak. Sokaknak annyira hétköznapi hír az ilyen, hogy a legyintés mellett már annyit sem mondanak: „De jó, hogy nem velem történt.” Akár köszönet Istennek? Még kevésbé...

Vajon mi, hívő emberek is elimádkozunk-e egy **Mennyei királyt** autóba üléskor? Vagy az útra kelők imáját, netán bármilyen más imát?

Mai világunkban a technika és technológia fejlettsége olyan szintre jutott, amiről korábban az elődeink álmodni sem mertek. Ma már jóformán az egész életünket automatizált gépekre bizzuk. Az önvezető autók sorozatgyártása is hamarosan elkezdődik. Ebben a világban már alig tudjuk elképzelni, hogy súlylyedhet el hajó vagy zuhanhat le repülő. S épp ezért van óriási hírértéke, ha – valóban nagy ritkán – mégis megtörténik.

Ám a híres Titanicról is úgy gondolták egykor, hogy elsüllyeszthetetlen: bár vasból készült, soha senki nem tudja elsüllyeszteni. Az a történeti tény még a filmből is kimaradt, hogy a gyártás folyamán a dolgozók annyira hittek a tökéletes munkájukban, hogy olajfestékkel ráírták a hajó jobb oldali elejére, hogy „ezt még az Isten sem süllyeszti el”. A hajónak ez a része ugyan vízbe került, így a vízre engedés után már nem látszott többé, de az óriási óceánjáró épp itt kapta a léket a jéghegytől az első tengeri úton...

Nem tudjuk, hogy a budapesti hajótragédia áldozatai milyen vallásúak volt. Tény, hogy Dél-Koreában sok a keresztény (mind a római katolikus, mind a protestáns).

Az imádság azonban nekünk sem haszontalan soha. Akár ha autóba ülünk, akár ha bármilyen más módon utazunk: kerékpárral, motoron, vasúton vagy éppen hajón, vagy repülőgépen. Mind a négyféle Szent Liturgiánkban, valamint minden alkonyati és reggeli zsolozsmánkban imádkozunk a hajózókért és utazókért (nagy ekténia, mindig az elején, bár Szent Jakab liturgiájában máshol).

Néhány imát azért érdemes a Szent Liturgiáinkból is megismerni, amelyeket a pap csak csendesesen mond el, ezért nem szoktuk hallani – lehet, hogy ezért nem is ismerjük.

Aranyszájú Szent János Liturgiájában a Miatyánk utáni főhajtás alatt: *„Te tehát Urunk, ezen előtted lévő ajándékokat fordítsd mindnyájunk javára: a hajózókkal együtt hajózzál, az utazókkal együtt utazzál, a beteget gyógyítsd meg, mert te vagy lelkünk és testünk orvosa.”*

Nagy Szent Bazil Liturgiájának anaforájában: *„Mentsd meg a tisztátalan szellemek által gyötörtet, hajózzál együtt a hajózókkal, s utazzál együtt az utazókkal.”*

Szent Jakabnak, az Úr „testvéreinek” liturgiáján az anaforában: *„Emlékezz meg, Urunk, a hajózó, úton lévő, idegenbe szakadt keresztényekről, a tömlöcökben és börtönökben, fogságban és száműzetésben, bányákban, kényszermunkában és keserves rabságban sínylődő atyáinkról és testvéreinkről, és mindgyikük békességes hazatéréséről!”*

Manapság a tengerhajózásnak mint tömegközlekedésnek a szerepét átvette a légi közlekedés, amelynek az oka is egyértelmű: sokkal gyorsabb, néhány óra alatt bárhová el lehet érni. Emellett már a fapados járatok is igen népszerűek az alacsony áraik miatt; sokszor még a vasútnál is olcsóbbak. Felmerülhet hát a kérdés bárkiben: miért nem vesszük bele Szent Liturgiáinkba a repülőket is? Miért csak a hajózókat említjük? Erre több válasz is adható.

1. Amit Szent Jakab és az egyházatyák megírtak, azon nincs jogosultságunk változtatni, noha a kezdeti évszázadokban még átestek némi liturgiátörténeti fejlődésen.

2. Az ő korukban a hajóval való közlekedés volt a legnépszerűbb, de egyben legveszélyesebb is. Érthető hát, hogy az utazók előtt külön is ki vannak emelve.

3. Másféle utazási módot fölösleges lett volna kiemelni, mivel a kerékpár, személyautó, vonat még nem létezett (repülőgép kiváltképp), így a szárazföldi közlekedés csupán gyalog, háttal állatokon vagy szekéren történhetett. Ezek – a hajózással ellentétben – jóformán veszélytelenek voltak. (Talán az egyetlen reális veszély a rablótámadás volt.)

4. A repülővel közlekedők természetesen benne vannak az utazók fogalmában, így a Szent Liturgiáinkban és zsolozsmáinkban említve vannak. Milyen jó (azt is lehet mondani: tökéletes), hogy szentliturgia-szerzőink – noha nem tudhatták előre, hogy egykor majd a repülőgépet is feltalálja az emberiség, és elérkezik a légi közlekedés kora – az utazók fogalmával erről is előre gondoskodtak!

Jó, ha tudjuk: érdemes mindig imádsággal autóba ülni. Ha pedig hosszabb útra indulunk (főként hajóval vagy repülőgéppel), bármely papunktól áldás kérhető. A szertartásaink között ilyen is van: **útra kelők megáldása**. Amennyiben hajóval utaznánk, a néhány perces szertartás végén még egy plusz imádság is elhangzik. És igen, fontos mindez. A történetek fényében akár még egy egyszerű budapesti sétahajózás előtt is. Az imának ugyanis mindig van ereje.

„Sokat tehet az igaznak odaadó könyörgése”
(Jak 5,16b).

LÉLEK

BUZGÓ SZÍVVEL CSAK TÉGED KERESLEK,
NE ENGEDD, HOGY PARANCSAIDTÓL ELTÉRJEK.

(118. ZSOLTÁR)